

פרשת פְּשֵׁלַח — הניסיון שהיה במן

אחרי שעם ישראל התלונן שאין לו מה לאכול, אמר הקב"ה למשה: "הֲנִנִּי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, וְנִצָּא הָעָם וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ, לְמַעַן אֲנֹסְנוּ הַגִּלְגָּד בְּתוֹרְתִי, אִם לֹא" (טז ד).

על דברי ה' "לְמַעַן אֲנֹסְנוּ" שואלים: מה הניסיון שה' ניסה את עם ישראל כשירד להם הַמָּן מהשמיים?

לפי רש"י, הניסיון הוא האם עם ישראל ישמור על המצוות התלויות במן: שלא יותירו ממנו, ושלא יצאו בשבת ללקוט.

הרמב"ן מפרש שעם ישראל היה צריך לאכול אֶקֶל שלא היה מוכר לו, כשלא היה לו תחליף אחר לאכול חוץ מהַמָּן, והניסיון הוא אם העם ימרוד בה' או ימשיך ללכת אחרי ה' במדבר.

ר' עובדיה ספֹרְנוֹ ור' חיים בן עטר, בעל "אור החיים", כתבו הסבר אחר: מכיוון שהַמָּן יורד משמיים מוכן לאכילה, ולא צריך לטרוח בהכנתו, ובנוסף, הם מקבלים אותו בחינם מבלי צורך לעבוד כדי שיהיה כסף לשלם עבורו, לכן יש לעם ישראל הרבה זמן פנוי בלי דאגה; והקב"ה רצה לראות אם הם ימשיכו לקיים תורה ומצוות, או שיתקיים בהם חלילה "וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל, וַיִּבְעֹט" (דברים לב טו).

הרשב"ם בפירושו כותב הסבר נוסף לניסיון, שבמן נאמר "לְמַעַן אֲנֹסְנוּ", מתוך שכל יום עיניהם תלויות למזונותיהם אליו. וכן כותב רבי אברהם אבן עזרא "לְמַעַן אֲנֹסְנוּ" שיצטרך אליי בכל יום. פירוש דבריהם הוא שבדרך כלל אדם לא מרגיש בכל יום ויום את התלות שלו בקב"ה, כי תמיד יש בבית יותר אֶקֶל ממה שצריך, יש אֶקֶל במקפיא, יש קופסאות שימורים; לכן כל אחד הולך לישון בשקט מתוך ידיעה שיש לו אֶקֶל למחר. אבל במדבר לא היה להם מחסני מזון; היה להם רק את המנה היומית של הַמָּן שלקטו באותו יום. אי אפשר היה להשאיר ממנו לימים הבאים, כי מה שנשאר התקלקל. וזה היה הניסיון לעם: לראות עד כמה הם בוטחים בה' כל יום שיהיה להם מה לאכול.

לצערנו, לא עמד עם ישראל בניסיון. בפרשת בהעלותך (במדבר פרק יא) מסופר על תלונות העם על כך שהוא נאלץ לאכול את הַמָּן, אף על פי שהתורה מעידה על טעמו המיוחד! ללמדנו שתמיד ישנם מי שאינם מרוצים, ועל כך אמר בן זומא בפרקי אבות (ד א) "איזהו עשיר – השמח בחלקו".

ארץ ישראל אמונה טהרת המשפחה בית המקדש פרשת שבוע תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

כדי לתקן זאת, ולהתחזק מדי יום בביטחון בקב"ה, הזן ומפרנס אותנו ואת כל העולם בטובו, טוב לומר בכל יום את פרשת הקָן (שולחן ערוך אורח חיים א ה), ו"כל האומר פרשת הקָן, מובטח לו שלא יתמעטו מזונותיו" (משנה ברורה סעיף קטן יג).